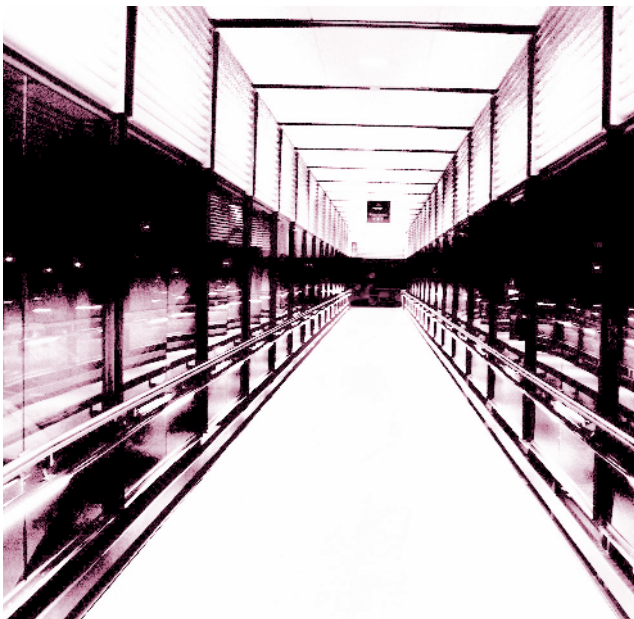

รู้หรือไม่ มอก.18001 เหลือเพียงมาตรฐานฉบับเดียวแล้วในปัจจุบัน

วชิรวิทย์ มุขสุวรรณ
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
E-mail: vachinavitch.m@pttplc.com

นับ จากวันที่ 1 กันยายน 2554 สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) โดยกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4341 (พ.ศ.2554) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 เรื่องยกเลิกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย: ข้อกำหนด ซึ่งในรายละเอียดของประกาศดังกล่าวมีรายละเอียดอยู่มาก คอลัมน์ “SHE ภาคปฏิบัติ” ฉบับนี้จึงขอขยายความและบอกรายละเอียดในฉบับนี้ ดังนี้

1. ประกาศฉบับดังกล่าว ได้กำหนดการใช้มาตรฐาน มอก.18001:2542 สามารถใช้ได้จนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2556 ซึ่งนั้นก็หมายความว่าหลังวันที่ 31 สิงหาคม 2556 มาตรฐานฉบับนี้จะไม่สามารถนำมาใช้ในการวางระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยต่อไปได้

2. ประกาศฉบับดังกล่าว ได้กำหนดการใช้มาตรฐาน มอก.18001:2554 ใหม่ขึ้นมาโดยสามารถใช้มาตรฐานนี้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2554 เป็นต้นมา

3. สรุปได้ว่า นับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2556 เป็นต้นไป มาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มอก.18001 **จะเหลือเพียงมาตรฐานเดียวคือ มอก.18001:2554**

แน่นอนครับหลายท่านอาจจะอยากทราบว่าแล้วมาตรฐาน มอก.18001:2554 มีรายละเอียดที่สำคัญๆ อะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้เขียนจึงขอสรุปให้ทราบแบบย่อๆ ในประเด็นหลักๆ ดังนี้

ประกาศที่ 1: หัวข้อการทบทวนสถานะเริ่มต้น (Initial Review) ในมาตรฐาน มอก.18001:2554 ไม่มีการกำหนดไว้ตัดออกจากมาตรฐานฉบับเดิม แต่หากสถานประกอบการต้องการจะดำเนินการในกิจกรรมนี้ก็ยังสามารถดำเนินการได้

ประกาศที่ 2: การชี้บ่งอันตรายและการประเมินความเสี่ยง ในมาตรฐานฉบับนี้ ได้เพิ่มเงื่อนไขการชี้บ่งอันตรายและการประเมินความเสี่ยงไว้ค่อนข้างละเอียด ข้อดีคือ ทำให้สถานประกอบการจะได้ค้นหาแหล่งอันตรายได้แบบละเอียด เพื่อจะได้จัดแหล่งอันตรายที่มีอยู่ในสถานประกอบการให้หมดไป หรือสามารถควบคุมไม่ให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่จะส่งผลเสียหายต่อสถานประกอบการได้ โดยเงื่อนไขที่ระบุไว้คือ **กิจกรรมที่ทำเป็นประจำและที่ไม่เป็นประจำ กิจกรรมของผู้รับเหมา บุคคลภายนอกที่มาใช้บริการและผู้เยี่ยมชม** ในสถานที่ทำงาน พฤติกรรมของมนุษย์ ชีตความสามารถและปัจจัยอื่นๆ ของมนุษย์ การชี้บ่งอันตรายที่เกิดจากภายนอกสถานที่ทำงาน ซึ่งสามารถทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยต่อบุคลากรภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรภายในสถานที่ทำงาน อันตรายที่เกิดขึ้นในบริเวณที่ใกล้เคียงกับสถานที่ทำงานขององค์กร โดยเป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายใต้การกำกับดูแลขององค์กร โครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์และวัสดุต่างๆ ภายในสถานที่ทำงานที่จัดเตรียมโดยองค์กร หรืออื่นๆ การเปลี่ยนแปลง หรือข้อเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ วิธีปฏิบัติงาน หรือ

กิจกรรมต่างๆ ในองค์กร การปรับปรุงระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมถึงการเปลี่ยนแปลงชั่วคราวและมีผลกระทบต่อการทำงาน กระบวนการและกิจกรรมต่างๆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยง การออกแบบพื้นที่ทำงาน กระบวนการ การติดตั้ง เครื่องจักรและอุปกรณ์ ขั้นตอนการดำเนินการและการจัดการเกี่ยวกับงาน (work organization) ภายในองค์กร รวมถึงการประยุกต์ตามขีดความสามารถของมนุษย์ และเมื่อการซึ่งอันตรายและการประเมินความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบละเอียดครบตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว มาตรการการควบคุมหรือจัดการกับความเสี่ยง มาตรฐานฉบับใหม่ก็กำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจนเรียงตามลำดับไม่ใช่ดำเนินการตามใจชอบ โดยในมาตรฐานฉบับใหม่ให้เริ่มต้นจาก **การกำจัดความเสี่ยง การทดแทน หรือการเปลี่ยน การควบคุมทางวิศวกรรม การควบคุมโดยการบริหารจัดการและสุดท้ายค่อยพิจารณาควบคุมโดยอุปกรณ์คุ้มครองส่วนบุคคล**

ประกาศที่ 3: มาตรฐานฉบับใหม่ที่กำหนดให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านทรัพยากรด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในทุกๆ ด้าน เช่น เวลา บุคลากร เทคโนโลยีและงบประมาณ เป็นต้น

ประกาศที่ 4: มาตรฐานฉบับใหม่กำหนดให้พนักงานมีส่วนร่วมในเรื่องอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งการเปิดโอกาสให้พนักงานขอรับคำปรึกษาด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ประกาศที่ 5: มาตรฐานฉบับใหม่ ได้แยกข้อกำหนดเรื่องเอกสารและการควบคุมเอกสาร ออกจากกันจากเดิมข้อกำหนดเรื่องเอกสารและการควบคุมเอกสารอยู่ในข้อเดียวกัน

ประกาศที่ 6: มาตรฐานฉบับใหม่ได้ตัดข้อกำหนดเรื่องการจัด

ซื้อจัดจ้างและข้อกำหนดการเตือนอันตรายออกไป และนำไปรวมไว้ในข้อกำหนดการควบคุมการปฏิบัติ

ประกาศที่ 7: มาตรฐานฉบับใหม่เพิ่มข้อกำหนด การประเมินผลการปฏิบัติ โดยต้องการเน้นให้มีการประเมินเรื่องกฎหมายด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เพื่อให้สถานประกอบการเข้มงวดในการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ประกาศที่ 8: มาตรฐานฉบับใหม่ กำหนดให้ผู้บริหารสูงต้องประชุมทบทวนการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยซึ่งจากเดิมจะให้ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (คปอ.) และผู้บริหารระดับสูงร่วมกันประชุมทบทวนการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ทั้ง 8 ประกาศที่กล่าวมาเป็นประเด็นหลักๆ ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากมาตรฐานฉบับเดิม ซึ่งจะทำให้สถานประกอบการจัดวางระบบการบริหารจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้กระชับมากขึ้นและสอดคล้องกับมาตรฐานฉบับอื่นๆ และจากนี้ไป มาตรฐาน มอก.18001:2554 ก็จะเหลือเป็นมาตรฐานฉบับเดียวเท่านั้นและในปี พ.ศ.2554 ประเทศไทย ก็ได้ประกาศใช้กฎหมาย พรบ. ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 โดยใน พรบ. ฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้สถานประกอบการต้องมีระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ซึ่งมาตรฐาน มอก.18001:2554 ก็เป็นหนึ่งในมาตรฐานที่สถานประกอบการสามารถนำไปใช้วางระบบเพื่อให้สอดคล้องกับ พรบ. ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นการคุ้มค่าและประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสถานประกอบการ

TPA

